

spodar, ki gleda na barometer in vidi, da zeló pada, ne bo dal senožeti kositi, ker drugi dan ali čez par dni je dež gotov, in ne bo mogel suhe mrve ali otave domú spraviti itd.

Mnogo bi lahko o tem pisal, pa naj zadostuje to, česar mi noben, če še tako hud svojeglavec utajiti, ne more. (Dal. prih.)

O sviloprejkah in dobrih jajčicah za seme.

Odgovor na vprašanje v 29. listu.

(Konec.)

Ako hočemo stalen in zdaten dobiček od sviloprejk imeti, zasadimo si najprej dovolj murbovih dreves; zakaj zanašati se nikakor ni, da bomo vselej galetu za seme prodajati mógli; kdor pa perje kupuje, daje dosti dobička drugim iz rok. Kokonov za seme se je na Laško le pretekla leta zato mnogo prodalo, ker so imeli domá bolezen in so drugod iskali semena.

Umni gospodar vsak prevdari: kaj mu več dobička v kratkem času donese. Gotovo je, da skoraj nobena reč toliko ne vrže, kakor sviloprejke tistemu, kdor jih prav gleštati umè in ki ima sam dosti perja. Tudi oseba, za nobeno težko delo pripravna, si lahko kaj zaslúži, če črvičem streže.

To spoznajo vsi bistroumni Lahi, ter svilorejo cenijo za najboljšo prihodnino; zato nekteri celó trte sekajo in raji murbe sadé.

Hvalimo tedaj južni Slovani previdnost Božjo, da nas je posadila v kraje, v katerih se po lahki poti dá veliko pridobiti.

Slišim pa, da marsikdo pravi: „Saj bi se še ukvarjal s svilorejo, ako bi le tiste hudobne bolezni ne bilo, ki mi pobere več del črvičev, in vès moj trud je potem zastonj, vsi stroški za perje grejo rakom žvižgat!“ — Res je sèm ter tje zdaj ena leta taka; al te kuge ni bilo poprej in bode sčasom tudi nehala. Če zato obupa svilorejec, bi moral tudi živinorejec obupati, ker mnoge bolezni in kuge poberó tudi konje, vole, prešiče in drobnico.

Slišim tudi tega in unega ugovarjati, rekoč: „sviloreja se prišteva obrtnosti, živinoreja je za kmeta.“

Ne tajim tega, da živinoreja je podlaga kmetijstvu, posebno v tacih krajih, v katerih njiv drugače gnojiti, rahljati in rodovitnost jim obdržati ne znajo, nočejo ali ne morejo kakor z živinskim gnojem. Pa tudi, če je kmetija daleč od velicega mesta, kmet drugače solda ne vidi, ako ne prodá masla, kako govedo ali kakega ščetinca.

Obrtnost naj kmetijstvo podpira! Premisli na pr. le-to: Če tudi 2letnega voleka za 100 forintov prodáš, si dobil komaj vrednost krme, katero je volek povžil, voleka si pa dal zastonj, komaj da ti gnoj za dobiček ostane.

Trda je za denar povsod; treba je tedaj umno gospodariti in računati.

Razložki vrednosti zemljišč in zemljiščinega davka.

Časnik c. kr. dunajske kmetijske družbe „Allgem. Land- und Forstw. Zeitung“ v 20. listu l. l. piše o tem to-le:

Rodovitna zemlja Avstrije znaša 97 milijonov in 750.000 oralov (johov), Francozke pa le 85 milijonov in 261.000 oralov.

Po uradno-službenih cenitvah se ceni v Avstrii vrednost tega ležečega (ralnega) posestva le na 9500 milijonov gold., tedaj vrednost enega oralu, počez vzeto, na 97 gold. 20 krajc., — na Francozkem pa

se ceni vrednost gori imenovanega zemljišča na 33.498 milijonov gold., enega oralu tedaj na 392 gold. 90 kr.

Kolik razložek! Če tudi so še druge okoliščine vzrok tega velikega razložka pri nas in na Francozkem, vendar tudi vsa drugačna razmera zemljiščinega (gruntnega) davka v našem cesarstvu in na Francozkem dela razložek: na Francozkem znaša zemljiščini davek le 19 krajc. (prav na tanko 19.6 kr.) od oralu, to je, nekoliko čez 8 odstotkov (percentov) od čistega dohodka, — v Avstrii pa blizo 72 kr. od oralu, to je, čez 23 odstotkov. — Očitno je po takem, kako treba je v Avstrii preuredbe (reforme) zemljiščinega davka, za katero je vlada že priprave delala, ki pa se niso dognale.

Národno-gospodarske stvari.

Potrebe slovenskega naroda

v kmetijskih in obrtnijskih šolah.

Slovenci prebivajo po krajinah pripravnih za poljedelstvo, za vinorejo, za svilo- in živinorejo, za čbelarstvo, za rudarstvo, kupčijo in za mnoga rokodelstva in obrtništva. S čemur koli se človek ukvarja, treba mu je, da dobro zná in razume (zastopi) svoje opravilstvo. Res je, da se človek nekoliko naučí po izgledu svojih staršev in sosedov, s katerimi pride v dotiko, in po nauku, ki ga deček dóbi pri mojstru. Al to v sedanjih časih ne zadostuje zato, ker tisti, ki bi imeli druge učiti, se sami niso kaj pravega naučili; tedaj tudi družih učiti niso v stanu. Potrebe so se jako pomnožile; davki so se silno povzdignili; dohodki posestev, po dosedanem kopitu obdelanih, ne dosejajo več tega, česar se potrebuje. To pa je krivo, da jih pride čedalje več na boben.

Taka se godí tudi rokodelcem in obrtnikom, kateri pri mali svoji izobraženosti zastajajo s svojimi izdelki v primeri prebrisanih tujcev ali v daljnjih deželah izurjenih domačinov. Z vsem trudom in prizadetjem jim ni mogoče izhajati.

Če prašamo, zakaj to? recimo naravnost, iz pomanjkanja dostojnega nauka, dostojne omike.

Poljedelcu ni več zadosti, da se vede po izgledu prednikov; treba mu je vedeti, kako svoj svet obdelovati, da mu večih dohodkov dáje, kakor jih je donášal njegovim starišem, — za kateri pridelek je njegov svet pripraven, kateri pridelek mu več od družega vrže, — kako s pridelkom obračati se, da sicer več nese. To zadeva zlasti vinorejce.

Od rokodelcev se zahteva po potrebah sedanjega časa veliko znanstva; česar se je domá naučil, s tem mu ni mogoče vstreči raznim tirjatvam. Od todi pride, da se k nam kličejo prebrisani delavci iz tujih dežel, in da namesti domačih nevednežev tujci vživajo naš domači kruhek. Koliko dohaja daljnih Lahov k nam, ki prevzemajo vsa večja zidarska dela. Nikomur ni zameriti, da si namesti bedastih domačih jemlje prebrisanih in pridnih tujcev na delo. S svojim denarjem stori vsak, kar mu je drago. Pa zagotavljam vas domačine, da vsak bode raji vas vzel na delo mimo tujcev, kakor hitro si bode svest, da mu za enako plačilo tudi vi izdelate tako in toliko delo kot tujec.

Da pa je domačim našim ljudem to mogoče, treba je napredovati s časom, se izučiti svojega rokodelstva popolnoma. Tako izurjenje doseči, je odraslim edino mogoče po pridnem branji, da izvedó, kaj in kako delajo drugod.

Vse drugače je pa to, kar se tiče naše mladine. Nji je treba prilóžnosti nakloniti, da ji bode mogoče se vsega učiti, kar sedanost tirja, in to so